

Avskaffandet av revisionsplikten
- *Hur påverkas samarbetet med revisorn*

Examensarbete inom ämnet
företagsekonomi
C-nivå 15 hp
Vårterminen 2008

Mikael Karlsson
Miguel Angel Hualpa

Handledare: Marianne Kullenwall
Examinator: Desalegn Abraha

Avskaffandet av revisionsplikten – Hur påverkas samarbetet med revisorn

Examensrapport inlämnad av Miguel Angel Hualpa och Mikael Karlsson till Högskolan i Skövde, för Kandidatexamen (BSC) vid Institutionen för Teknik och Samhälle:

2008-06-06

Härmed intygas att allt material i denna rapport, vilket inte är vårt eget, har blivit tydligt identifierat och att inget material är inkluderat som tidigare använts för erhållande av annan examen.

Signerat:

Förord

Vi vill härmed framföra ett stort tack till dem som möjliggjort fullgörandet av vårt examensarbete. Vi vill först och främst tacka de sex företag som ställde upp på intervjuer och som därmed gjorde det möjligt att genomföra arbetet. Vidare vill vi tacka vår handledare, Marianne Kullenwall, som har väglett oss under arbetets gång samt bidragit med konstruktiv kritik. Slutligen vill vi även tacka alla opponenter som har läst och bidragit med värdefulla synpunkter.

Sammanfattning

Sverige och Malta är de länder i EU som har kvar revisionsplikten för samtliga aktiebolag. De senaste åren har revisorns granskning blivit mer omfattande på grund av nya revisionsregler som är en följd av redovisningsskandaler som exempelvis Enron. Detta har medfört att revisionskostnaden har blivit högre. De som har drabbats hårdast av nya revisionsregler är små aktiebolag och det är också av denna grupp av företag som vår uppsats har sin inriktning mot fokus mot.

Thorell & Norberg fick av svenskt näringsliv i uppdrag att utreda *varför Sverige skiljer sig ifrån övriga EU när det gäller reglerna för mindre aktiebolag?* Deras slutsats var att revisionsplikten bör avskaffas för mindre aktiebolag och de ansåg att den huvudsakliga vinnaren är samhället eftersom det är företagen som bär upp alla kostnader. Detta resulterade i att regeringen påbörjade en utredning som behandlade revisionsplikten för mindre aktiebolag. Regeringen presenterade den tredje april 2008 sitt förslag som skulle innebära att 97 % eller cirka 300 000 aktiebolag skulle befrias från den obligatoriska plikten. Mot bakgrund av detta formulerade vi följande problemformulering: *Hur kommer företagen att ställa sig till ett fortsatt samarbete med revisorn om det blir frivilligt att revidera årsredovisningen?*

Vi hade två syften med uppsatsen. Det första var att få kännedom om hur företagen förhåller sig till fortsatt revision om revisionsplikten avskaffas. Det andra var att vi ville undersöka hur ett avskaffande kan påverka företagets framtida samarbete med revisorn och revisionsbyrån samt vilka faktorer som är de bakomliggande orsakerna. I uppsatsen genomförs kvalitativa intervjuer med sex små aktiebolag i syfte om att dels kunna besvara vår problemformulering och dels vårt syfte.

Det framgår av uppsatsen att företagen generellt uppskattar ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten. Orsakerna till detta är dels den höga revisionskostnaden och dels mycket onödigt arbete i samband med revisionen. Vidare märkte vi att företagen har en positiv syn på revisorn och att de troligtvis kommer att öka efterfrågan på andra tjänster från revisorerna, exempelvis vid rådgivning.

Summery

Abolish of Statutory audit

-How affect the collaborate with the auditor

Sweden and Malta are the countries in the European Union which still have statutory audit for all small limited companies. The last year the review of the auditor became more extensive as a cause of the account scandal, for example Enron. This cause has resulted in more expensive audition costs for all limited companies. The companies which have been most affected by the increase of audition rules are the small limited companies as we also concentrate on in our thesis.

Thorell & Norberg got the mission from the "Swedish business world" to investigate Why Sweden differ from the other countries of the European Union concerning the current rules for small limited companies? They considered that the statutory audit should be abolished for small limited companies and the biggest winner is the society because the companies carry all the cost. As a result of this the government started an investigation about the statutory audit for the small limited companies and the government suggested its' proposition the third of April 2008 meaning that 97% or about 300 000 limited companies in Sweden would be liberated from the compulsory audit. Having this background we drafted the following problem based formulation. How will the companies considerate a following collaboration with the auditor if the audition of the annual report is voluntary?

We have two purposes with our thesis. The first cause was to know how the companies think about continuing with the audit if the statutory audit is abolished. The second cause was that we wanted to investigate how the abolishment of the statutory audit can affect the companies' future collaboration with the auditor and book-keeping agency and which factors are the underlying causes. We carried out a quality interview with six small limited companies which purpose was to answer our problem based formulation and based purpose.

It is clear from the essay that the companies in general appreciated the possible abolishment of the statutory audit. The causes to this were partly the high audit costs and partly too much unnecessary work in relation with the audit. Further we noticed that they had a positive opinion about the auditor and that they probably will increase the demand on other services, as for example advice.

Förkortningar

ABL - Aktiebolagslagen

BFL - Bokföringslag

ÅRL- Årsredovisningslagen

EU - Europeiska Unionen

FAR SRS - Branschorganisationen för revisorer och rådgivare

VD - Verkställande direktör

SOU- Statens offentliga utredningar

Innehållsförteckning

1 Inledning	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Problemformulering	10
1.4 Syfte	10
1.5 Avgränsning	11
1.6 Definition	11
2 Metod	12
2.1 Induktiv och deduktiv	12
2.2 Kvalitativ- och kvantitativ metod	12
2.3 Val av ämne	13
2.4 Val av företag	13
2.5 Val av empirisk datainsamlingsmetod	14
2.6 Öppen- och eller strukturerad intervju	15
2.7 Intervjuernas genomförande	15
2.8 Källkritik	16
2.8.1 Sekundärdata	16
2.8.2 Primärdata	16
3 Teoretisk referensram	17
3.1 Innebörd av revision	17
3.2 Varför/Syftet med revision	17
3.3 Intressenter	17
3.3.1 Intressenternas nytta av revision	18
3.4 Tidigare studier om tänkbara effekter	18
3.5 Åsikter om revisorn och revisionsplikten	19
3.6 Revisorns uppgift i företagen	19
3.6.1 Fristående rådgivning	19
3.6.2 Förväntningsgapet	20
3.7 Lagstiftning EU	20
3.7 Utveckling inom EU	21
3.8 Alternativa metoder för kvalitetssäkring	21
3.9 Tänkbar effekt för revisorerna	21
3.10 Vilka ska undantas av revisionsplikten i Sverige?	22
3.11 Intern kontroll	22
4. Empiri	23
4.1 John Khalaf Café AB	23
4.2 Climator AB	24
4.3 Junix/La Classe AB	25
4.4 Partner Education AB	26
4.5 Binnebergs plåtslageri AB	27
4.6 Hultmark AB	28
5. Analys	29
5.1 Respondenternas syn om revisionspliktens betydelse	29
5.2 Varför fortsätta med reviderade årsredovisningar?	29
5.3 Varför kan företagen avstå från revisionsplikten?	29
5.4 Sambetet mellan kund och revisor	30

5.5 Får redovisnings- och konsultbyråer större ansvar på bekostnad av revisorerna?	31
5.6 Omfördelning av företagets resurser - efterfråga nya tjänster av revisorerna?	31
6 Slutsatser	32
6.1.1 Reviderade årsredovisningar?	32
6.1.2 Samarbetet med revisorn.....	32
6.2 Avslutande diskussion.....	33
6.3 Förslag på fortsatt forskning:	34
7 Källförteckning	35
Bilaga 1- Intervjuguide.....	37
Bilaga 2- Definition och lagstiftning för aktiebolag	38

---

1 Inledning

I det inledande kapitlet ges en kortfattad bakgrund till det aktuella problemet som sedan följs av en problemdiskussion, syfte och avgränsningar.

1.1 Bakgrund

Revisionspliktens fördelar och nackdelar har debatterats under en lång tid. 1983 infördes kravet på att alla aktiebolag ska granskas av en kvalificerad revisor och argumenten var då, precis som nu, nyttan av kvalitetssäkrad informationen för företagets intressenter samt att stävja ekonomisk brottslighet.¹ Diskussionen tog ny fart 2005 när Thorell & Norberg på uppdrag av svenskt näringsliv presenterade sin rapport där de ansåg att revisionsplikten bör avskaffas för så kallade mikroföretag med en omsättning på högst tre miljoner kronor.² Regeringen påbörjade en utredning som sedermera föranledde förslaget att reglerna ska anpassas till övriga EU vilket för Sverige skulle betyda en befrielse av revisionsplikten för närmare 300 000- eller 97 % av alla aktiebolag.³

1.2 Problemdiskussion

Varför skiljer sig Sverige ifrån övriga EU när det gäller reglerna för mindre aktiebolag? Den frågan ställde Svenskt näringsliv och gav professorerna Per Thorell och Claes Norberg i uppgift att undersöka detta närmare.

Dagens revisionsregler för svenska aktiebolag bygger på internationella regler vilket innebär att reglerna är densamma oavsett om det är ett litet eller stort aktiebolag. Svenskt näringsliv ansåg att regelförenklingar och kostnadsbesparingar var nödvändiga för denna grupp av företag men även för att anpassa sig till övriga EU som redan har undantagit dessa från revisionsplikten⁴. En bakomliggande orsak till de ökande revisionsreglerna är redovisningsskandaler som exempelvis Enron.⁵ Enron var ett energiföretag som bildades 1985 och gick i konkurs år 2001, efter flera avslöjande av bland annat insiderhandel, bokföringsbrott och korruption⁶

Thorell och Norberg presenterade tillsammans med Ernst & Young rapporten mars 2005. Deras slutsats, där även svenskt näringsliv samtycker, är att revisionsplikten bör avskaffas för små aktiebolag. Skälen är bland annat att Thorell & Norberg har svårt att bedöma om det finns några fördelar med revisionsplikt utifrån företagets synvinkel. Den stora vinnaren gällande revisionsplikten anser de vara samhället eftersom kostnaderna då fördelas på företagen. Vidare fortsätter de att i mikroföretag är ägarna och bolagsledningen ofta samma

---

1 Balans nr 3 2005, *Går det att försvara revisionsplikten?*

2 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.4

3 <http://di.se/Avdelningar/Artikel.aspx?ArticleID=2008\01\07\264034&sectionid=Ettan>

4 Balans nr 3 2005, *Går det att försvara revisionsplikten?*

5 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.19

6 <http://sv.wikipedia.org/wiki/Enron>

person och att de därmed inte har någon nytta av revisionsplikten. Argumentet att revisionsplikten skulle motverka ekonomisk brottslighet anses vagt enligt en rapport som ekobrottsmyndigheten presenterade mars 2005.⁷ Svenskt näringsliv belyste att om avsikten var att begå ekonomisk brottslighet finns det företagsformer där det ej är något externt krav på obligatorisk revision.⁸

En av anledningarna till revisionsplikten var nyttan av kvalitetssäkrad information för företagets intressenter såsom banker och leverantörer men detta anser svenskt näringsliv inte som avgörande utan att banker och leverantörer till stor del grundar sina beslut på andra underlag. Thorell och Norbergs bedömning är att kreditupplysningsföretag, andra uppgifter och krav på säkerheter från ägaren är viktigare än reviderade årsredovisningar.^{9 10}

Thorells & Norbergs undersökning var en bidragande orsak till att regeringen gav Bo Svensson uppdraget att leda utredningen, ”*utredning om revisorer och revision*”.¹¹ En av de tre huvudfrågorna gällde frågan om revisionsplikt i små företag. I utredningen stod det redan att en förändring av revisionsplikten skulle genomföras men Bo Svenssons uppdrag var att presentera ett förslag över vilka aktiebolag som ska omfattas samt hur det ska genomföras. Vidare ska utredningen även belysa om det behövs speciella åtgärder för att förebygga felaktigheter när det gäller skatte- och redovisningsregler.

1.3 Problemformulering

Utifrån problemdiskussionen har vi ur företagets synvinkel formulerat följande problemformulering med en underfråga:

- Hur kommer företagen att ställa sig till ett fortsatt samarbete med revisorn om det blir frivilligt att revidera årsredovisningen?

- *Kommer företagen behålla revisorn som konsult eller kan revisorn ersättas av en annan konsult?*

1.4 Syfte

Syftet är att med hjälp av en kvalitativ undersökning få en kännedom om hur företagen förhåller sig till reviderade årsredovisningar om revisionsplikten avskaffas. Vidare vill vi undersöka hur ett avskaffande kan påverka företagets framtida samarbete med revisorn och revisionsbyrån samt vilka faktorer som är de bakomliggande orsakerna.

---

7 http://www.polisen.se/mediaarchive/4347/3473/Org_brott_05.pdf

8 Begäran om översyn av revisionsplikten, SOU 2007:56

9 Begäran om översyn av revisionsplikten, SOU 2007:56

10 Balans nr 3 2005, *Alla ense om revisionens fördelar- men måste det vara ett tvång?*

11 Begäran om översyn av revisionsplikten, SOU 2007:56

1.5 Avgränsning

Vi har inriktat oss mot aktiebolag i Skövde som har en omsättning mellan två till tre miljoner kronor.

1.6 Definition

I vår uppsats har vi inriktat oss mot små aktiebolag. Vi har använt oss av bokföringsnämndens definition av små bolag vars omsättning är på tre miljoner kronor.¹² Definitionen för små aktiebolag är också densamma som Thorell & Norberg använt i sin undersökning och definierade dessa företag, så kallade ”mikrobolag”.

Vi nämner också ”stora aktiebolag” och vi syftar då till EU:s gränsvärden. Om mer än ett av gränsvärdena enligt nedan är uppfyllda definieras det som ett stort aktiebolag.¹³

- 50 anställda
- 83 mkr i omsättning
- 41,5 mkr i balansomslutning

---

12 http://www.bfn.se/skrivelser/hemstallan/hemstallan_lagandring.pdf

13 Balans nr 4 2008, *Slopad revisionsplikt i 96 procent av aktiebolagen*

---

2 Metod

I detta kapitel beskriver vi vilka metoder vi använt oss utav samt hur vi har gått tillväga. Vi redogör också vilka för- och nackdelar med respektive metod och varför vi har valt den aktuella metoden.

2.1 Induktiv och deduktiv

Det finns två metoder att för att samla in kunskap vilka är induktiv och deduktiv. Skillnaden i dessa metoder är hur kunskapen samlas in. I deduktiv metod samlas teorin in först som senare utgör underlaget till empirin. I induktiv metod sker det tvärtom där utgångspunkten sker i empirin som senare formar teorin.¹⁴ Vi har valt att göra en induktiv metod eftersom vi först vill skapa oss en aktuell bild av ämnet, speciellt då lagar och regler ständigt ändras. Vi tror då att vi kan utforma mer relevanta och aktuella frågor som förhoppningsvis ska göra studien mer intressant.¹⁵

2.2 Kvalitativ- och kvantitativ metod

I en rapport finns möjligheten att genomföra empirin med antingen kvalitativ- eller kvantitativ ansats. Gemensamt för dessa är att båda är förstahandsinformation, så kallad primärdata, som framkommer under empiriarbetet.¹⁶ Skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ är hur datan samlas in, antingen med siffror eller med ord.¹⁷ Vi beskriver nedan två exempel på de olika metoderna.

”Hur nöjd är du med din lön”? Svarsalternativet är mellan 1-10, där ett betyder mycket missnöjd och tio mycket nöjd. För en bra och relevant information krävs det god kunskap i ämnet så att forskaren kan formulera bra och precisa frågor.¹⁸

Motsatsen till kvantitativ metod är den kvalitativa. Kvalitativa utgår från att observera respondenten vad denna gör och säger utifrån egna ord. För att illustrera detta med exemplet ovan ställer vi samma fråga; *Hur nöjd är du med lönen?* Här får respondenten svara med egna ord och det finns möjligheter till följdfrågor. Det är denna brist på flexibilitet, med kvantitativ metod, som har kritiserats av de kvalitativa förespråkarna. Möjligheten att ändra inriktning under arbetets gång blir svårare med en kvantitativ metod.¹⁹

När vi har formulerat frågor till empirin har vi gjort det med utgångspunkt av andrahandsinformation, så kallad sekundärdata, som en annan person har skrivit inom

---

14 D. Jacobsen, *Vad hur varför* s34-35

15 D. Jacobsen, *Vad hur varför* s34-35

16 D. Jacobsen, *Vad hur varför* s. 57

17 D. Jacobsen, *Vad hur varför* s. 57

18 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s38-39

19 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s38-39

ämnesområdet. Sekundärdata hjälper till att ge en bakgrund och förståelse till empirin.²⁰ Vi har valt att utforma empirin utifrån en kvalitativ ansats. Detta eftersom vi kan få mer relevant information då respondenterna ej begränsas till vissa givna svarsalternativ. Vi får även möjlighet att tolka beteendet av respondenternas svar samt att bemöta dem med följdfrågor. Möjligheten till att ändra frågeformuleringar och syfte under arbetets gång hålls också öppna om det skulle uppkomma nya infallsvinklar av problemet.

Vid valet av kvalitativ ansats beaktade vi faktorer som risken för svarsbortfall vid en enkätundersökning samt att det kan bli tidskrävande om vi behöver skicka ut påminnelser till respondenterna. De nämnda faktorerna hade störst påverkan vid val av ansats men även de ekonomiska faktorerna beaktades men var ej avgörande²¹.

2.3 Val av ämne

Att skriva om revisionsplikten var ett ganska enkelt val. Vi hade redan på hösten deltagit på en så kallad "audition practice day" på Öhrlings PricewaterhouseCoopers, som gav inblick i hur det är att arbeta som revisor, som gjorde att intresset för ämnet väcktes allt mer. Först hade vi tänkt skriva om hur företagen kommer att påverkas av externa intressenter exempelvis vid högre lånekostnader, leverantörers syn, och om skatteverket kommer att genomföra ökad granskning. Vi hade då tänkt intervjua företag, banker och skatteverket och vi skulle då undersöka om kostnaderna i själva verket kunde öka istället för att minska.

Vi började söka information i tidningen balans som ges ut av FAR SRS. Vi läste artiklar som var publicerade från år 2005, då debatten om slopad revisionsplikt var som störst fram till den aktuella debatten till och med 2008. Där fick vi förutom relevant information, även kunskap om var den aktuella informationen var hämtad och kunde därigenom vidga informationssökningen. Vi upptäckte ganska snart att revisionsplikten var ett ämne som var mycket utforskat, bland annat av tidigare examensarbeten. När vi sökte i en databas²² på ordet "revisionsplikt", där genomförda examensarbeten publiceras, gav det 96 träffar. Vid genomgång av aktuella artiklar utökades vår kunskap och vi fick nya infallsvinklar om revisionsplikten och vårt ursprungliga syfte förändrades och blev nu mer inriktat mot mindre aktiebolag, som vi ansåg vara den grupp av aktiebolag som troligtvis först kunde befrias från revisionsplikten.

2.4 Val av företag

Vi sökte på affärsdata som är en databas med företagsinformation för alla registrerade företag i Sverige. Vi avgränsade sökningen till aktiebolag i Skövde med en omsättning på två till tre miljoner. Vid detta urval fick vi 79 aktiva företag och för att säkerställa en relativ stabil omsättning den senaste perioden gjorde vi ytterligare ett urval då vi endast tog med företag som haft vårt krav under de senaste två åren, de vill säga mellan två till tre miljoner. Då återstod 27 aktiva företag och på så sätt minskade vi också risken för höga tillfälliga fluktuationer i omsättningen. Vi är medvetna om att intressanta företag kan ha sällats bort men vi ansåg att fördelarna uppvägs denna risk.

---

20 L. Rienecker & P. Jørgensen, *Att skriva en bra uppsats*, s136

21 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s38-39

22 www.uppsatser.se

Tänkarna om att välja några företag med bra resultat och några med mindre bra resultat insåg vi ganska snart ej bli som vi tänkt oss. Vi fick avstå från denna idé då det inte fanns några utpräglade "förlustföretag". Detta kanske inte är så konstigt då företagen avvecklas om de inte genererar en hållbar vinst över tiden. Vi försökte nu få en annan synvinkel genom att studera noterna i årsredovisningen, dels revisionskostnaden samt om företagen använder revisorn till andra uppdrag. Vår ambition var att få företag som enbart hade revisionskostnaden samt företag med både revision och andra uppdrag. Syftet var att studera om det fanns någon skillnad i hur de i fortsättningen ville använda revisorn.

Vi började nu kontakta företag där vi kortfattat berättade vilka vi var samt vilket syftet var med rapporten. Vi kontaktade femton företag och sex företag tackade ja. De företag som tackade nej förklarade vänligt att de ej hade tid eller de var ej intresserade av att delta. De företag som tackade ja fick vi fyra med endast "revision" och två med "revision och andra uppdrag från revisorn". Denna synvinkel visade sig dock under intervjuerna ge en felaktig bild då företagen använt revisionsbyrån där revisorn jobbar men att detta ej fanns angivet i noterna. Vi valde då att avstå från att närmare analysera skillnaden i dessa företag. De företag som nu hade tackat ja skickade vi bekräftelse till respondenten där tid och datum framgick. I brevet bifogade vi även intervjufrågorna så att de kunde förbereda sig. En eller två dagar innan intervjun ringde vi och gjorde en avstämning så att allt var okej och om de hade några funderingar över frågorna eller intervjun. Detta var en bra avstämning för oss och det gav förhoppningsvis även signaler om att vi var seriösa och intresserade av att intervjun skulle genomföras.

2.5 Val av empirisk datainsamlingsmetod

Vid insamling av empirisk data till den kvalitativa undersökningen finns det tre metoder.²³

- Den individuella, öppna intervjun
- Gruppintervju
- Dokumentundersökning

Vi valde att genomföra intervjuer som vi beskrev i vår kvalitativa - och kvantitativa metod. Intervjuer är den vanligaste metoden men insamling av kvalitativ data kan även ske antingen, med en gruppintervju eller med en dokumentundersökning. Vid en gruppintervju intervjuas flera personer samtidigt och vid en dokumentundersökning utgår man ifrån sekundärdata som andra redan samlat in. Valet av metod styrs av två krav som är nödvändiga att uppfylla vid undersökningar, dels giltighet och dels tillförlitlighet. Med giltighet avser att vi att mäta de vi vill mäta och med tillförlitlighet avses om vi kan lita på den insamlade informationen (validitet)²⁴.

Anledningen till att vi valde intervju som insamlingsmetod var att de uppfyllde våra kriterier över vad vi ville uppnå. Jacobsen tar upp tre anledningar till att välja intervju och samtliga av hans kriterier är uppfyllda i vårt arbete. Det första kriteriet uppfylls genom att vi undersöker få enheter. Vi intervjuade sex personer och Jacobsen poängterade att varje intervju resulterar i mycket data och om vi har många intervjuer blir det svårt att behandla och med all data kan det vara svårt att få en helhetssyn. Det andra kriteriet var att vi är intresserade av vad den

---

23 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s159

24 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s159

enskilda respondenten säger och det tredje kriteriet är att vi kan utläsa tolkningar samt hur de uppfattar olika händelser.

2.6 Öppen- och eller strukturerad intervju

Skillnaden mellan en öppen och en strukturerad är hur mycket intervjuarna har styrt intervjun såsom frågornas ordningsföljd och begränsade svarsalternativ.²⁵ I vårt fall hade vi på förhand förberett frågor och har i detta skede gjort en form av en strukturerad intervju men med öppna svarsalternativ.

Datan samlas då in genom en vanlig dialog i form av ord meningar och berättelser.²⁶ Det finns två intervjumetoder att välja på, antingen en telefonintervju eller ansikte mot ansikte. Det finns fördelar och nackdelar med båda dessa men för oss var det naturligt att välja att möta varandra. En fördel med intervjuer är att författarna kan iaktta respondenternas kroppsspråk vid intervjugenomgången. Vi får då möjlighet att ändra infallsvinkel på frågan om vi upplever att respondenten känner sig obekvämt. En vanlig nackdel med intervjuer är att det tar mycket tid i anspråk och det kan bli kostnadskrävande. Detta begränsades då vi valt företag i Skövde där också intervjuerna ägde rum. Sedan fann vi det också, inte att förglömma, det roligare att möta respondenterna på plats.

2.7 Intervjuernas genomförande

Innan intervjuerna frågade vi om vi fick spela in intervjun vilket vi fick i samtliga fall. Detta underlättade då vi ej behövde ägna så mycket kraft till att göra löpande anteckningar och därigenom underlätta ett bättre flyt i samtalet. Några frågade varför vi skulle spela in intervjun förklarade vi att det var för att komma ihåg vad som har sagts och vi var noga med att poängtera att ingen annan skulle få ta del av informationen. Samtidigt lovade vi att vi skulle skicka en sammanfattning av intervjun för att säkerställa att vi har tolkat respondenten rätt.

Vi är medvetna om att det kan vara en nackdel med att spela in intervjun om respondenten reagerar negativt och inte säger hela sanningen. Vi upplevde dock att vi fick en bra stämning och förtroende och att detta inte hade någon stor påverkan på intervjuens kvalitet. Vi inledde intervjuerna med enkla frågor om företagets verksamhet och respondentens roll i företaget. Syftet var att skapa en bra och lättsam inledning för att underlätta för den fortsatta intervjun. Intervjuerna ägde rum efter respondenternas önskemål. Fem intervjuer ägde rum på deras arbetsplats och en i högskolans lokaler. Fördelen med att vara på respondentens "hemmaplan" är att den så kallade kontexteffekten troligtvis minskar om de känner sig trygga och deras kommentarer ger därmed en högre trovärdighet.²⁷ I slutet av intervjun sa samtliga respondenter att vi gärna fick kontakta dem ifall vi hade några funderingar i det fortsatta arbetet. Direkt efter intervjun skickade vi ett vänligt tackbrev till samtliga respondenter. Efter en dryg vecka skickade vi sedan den utlovade sammanfattningen. Respondenterna var överlag nöjda med texten och i något fall gjordes några mindre justeringar.

---

25 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s162

26 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s160

27 D. Jacobsen, *Vad hur varför*, s.164

2.8 Källkritik

2.8.1 Sekundärdata

Under arbetets gång har vi löpande granskat källorna som vi använt oss utav. I metoddelen har vi använt oss av litteratur som enbart behandlar metoddelen och vi anser därför att litteraturen är tillförlitlig då författarna besitter stor kunskap i ämnet. Inledningen och teoridelen har vi till stor del utgått från artiklar i Balans och rapporten från Thorell & Norberg. Artiklarna i Balans är vi medvetna om att det kan finnas ett egenintresse hos författarna och att dessa ej kan godkännas som vetenskapliga artiklar. Däremot har de som skrivit artiklarna en stor fackkunskap i ämnet, ofta revisorer eller med liknande kunskap. Vi anser därför att dessa artiklar har stor tillförlitlighet och relevans. Thorell & Norbergs rapport uppkom var på uppdrag av svenskt näringsliv som var för ett avskaffande av revisionsplikten. Vi utesluter därför inte att Thorell & Norberg kan ha blivit påverkade av svenskt näringsliv. Gemensamt för artiklarna från Balans och Thorell & Norbergs rapport är att vi ej har tagit ställning för eller emot ett avskaffande utan endast har skaffats av fackkunskap.

2.8.2 Primärdata

Intervjuerna anser vi har haft en hög sanningshalt. Vi anser att tillvägagångssättet har bidragit till att respondenterna har givit korrekta och sanningsenliga svar. Vi har inte märkt av att respondenterna har försökt dölja något som kan ha inverkat negativt på sanningshalten.

---

3 Teoretisk referensram

I detta kapitel inleder vi med definition av revision, dess syfte, tidigare studier i Sverige samt utvecklingen i EU. Vidare behandlar vi revisorns lagar samt tänkbara effekter om plikten avskaffas

---

3.1 Innebörd av revision

Gemensamt för alla aktiebolag är att ägarnas ansvar är begränsat till satsat kapital, vilket har medfört att det finns en noggrannare lagstiftning av hur företagets finansiella ställning ska redovisas utåt. Enligt FAR definieras revision som:²⁸

”att med professionellt skeptisk inställning planera, granska, bedöma och uttala sig i årsredovisningen, bokföring och förvaltning”.

Utifrån denna granskning kommer revisorn att utforma en revisionsberättelse där revisorn uttalar sig om hur företaget har skött sin bokföring och förvaltning.²⁹

3.2 Varför/Syftet med revision

Det finns flera intressenter som har intresse i företagets redovisning. *”Förtroendet för ett företag är avgörande för möjligheterna till finansiering, affärer och tillväxt”*³⁰ Revisorns arbete syftar till att kvalitetssäkra informationen och på så sätt skapa en högre trovärdighet på den finansiella informationen.

3.3 Intressenter

I varje företag finns det olika intressen beroende om du är långivare, leverantör, stat och kommun, anställda, aktieägare och kunder. Gemensamt för dessa är att de har olika preferenser och företagets uppgift är att fördela sina begränsade resurser på bästa sätt så att alla blir nöjda. Med höga förväntningar från intressenterna menar Cyert & March att det lätt kan uppstå en intressekonflikt.³¹ För att tydliggöra detta kan vi exemplifiera detta med två intressenter, personal och ägare. Personalen vill maximera sina löner samtidigt som även ägarna vill maximera sin avkastning.³² En förutsättning för att intressenterna ska stanna kvar inom företaget är att de får ett positivt utbyte av de resurser som de har tillfört.³³

---

28 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning* s19

29 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning* s23

30 Balans nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*

31 D. Jacobsen & J. Thorsvik, *Hur moderna organisationer fungerar*, s197

32 D. Jacobsen & J. Thorsvik, *Hur moderna organisationer fungerar*, s197

33 C. Ax m.fl., *Den nya ekonomistyrningen*, s.38-39

3.3.1 Intressenternas nytta av revision

Varje företag har alltid någon intressent och antalet varierar beroende på om det är ett stort eller litet företag. I mindre företag är ofta VD:n också ensam ägare och därmed den största intressenten. Några vanliga externa intressenter, oavsett storlek, är leverantörer, skatteverket och banken. En revision bidrar med.³⁴

- Ordning och reda samt ökad kvalitet i räkenskaperna
- Lagenlig förvaltning
- Underlättar företagets finansiering
- Bidrar till att minska ekonomisk brottslighet
- Underlättar skattekontroll

3.4 Tidigare studier om tänkbara effekter

Collin genomförde år 2000 en studie i England med 790 svarande företag, vilket var sju år efter avskaffandet av revisionsplikten³⁵. Tre av huvudfrågorna var hur stor del av företagen som utnyttjande undantaget av revisionsplikt, vilka kostnadsbesparingar som kunde uppnås samt vilka som var de främsta faktorerna till att fortsätta med revisionen om värdena höjs till EU:s tillåtna värden. De företag som valde revision kännetecknades av följande;³⁶

- Företaget hade betydande omsättning.
- Företagsledningen ansåg att kvaliteten på finansiella informationen stärktes.
- Företaget var ej helt familjeägt.
- Aktieägare som ej hade tillgång till internredovisningen.
- Företagsledningen lämnade ofta en kopia av årsredovisningen till banker och andra intressenter.

Vidare konstaterade Collis att företag med betydande omsättning, blir marginalkostnaden relativt sett mindre än företag med högre omsättning. En annan förklaring till att fortsätta med revisionen var att företagsledningen har en möjlighet att sänka sina lånekostnader samtidigt som de upprätthåller en god relation med intressenterna.³⁷

Effekterna avseende kvaliteten på årsredovisningen, är efter avskaffandet av revisionsplikten svår att påvisa i våra nordiska grannländer då tiden har varit alltför kort. I England gjordes en undersökning år 2000, sju år efter avskaffandet, på 350 oreviderade årsredovisningar. Resultatet av undersökningen visade på stora brister i årsredovisningarna.³⁸ Svanström genomförde en enkätundersökning om 429 aktiebolag med en svarsfrekvens om 50 procent. Syftet var att skapa en bild om företagets syn gällande ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten.³⁹ Svanström kunde konstatera att de företag som var mest positiva till ett avskaffande, fanns också huvuddelen av anmärkningarna i revisionsberättelsen.

---

34 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s36

35 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s25

36 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.28

37 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.28

38 Balans Nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*

39 Balans nr 11 2006, *Företagen vill behålla revisionsplikten*

3.5 Åsikter om revisorn och revisionsplikten

Under 2006 redovisades 318 000 årsredovisningar till bolagsverket. I tretton procent hade revisorn lämnat en anmärkning i revisionsberättelsen. Brännström & Skough menar att risken för ytterligare väsentliga fel kommer att öka om bristen på kontroll försvinner hos denna grupp av företag.⁴⁰

Brännström & Skough menar vidare att revisionsberättelsen är ett viktigt redskap för att skapa ett bra förtroende till intressenterna. Lika bra som en ”ren” revisionsberättelse kan den vara till en stor nackdel om revisorn har gjort anmärkningar i denna. De vanligaste felen som det anmärks på är att bolagets egna kapital är förbrukat till mer än hälften, att skatter och avgifter ej har redovisats på ett korrekt sätt samt upprättandet av årsredovisningen ej har skett i rätt tid. Vidare fortsätter Brännström & Skog att dessa anmärkningar kan de ej göra någonting åt utan uppkommer på grund av bristande intern kontroll men de lyfter däremot fram att det ytterst sällan finns anmärkningar på resultat- och balansräkning då dessa troligtvis rättats till efter revisorns påpekande.⁴¹

3.6 Revisorns uppgift i företagen

En revisor kan ha flera olika roller i ett företag. Det finns dels en lagstadgad revision, det vill säga, företaget är tvungen att anlita en revisor, men också där företaget på frivillig basis ber revisorn om hjälp. Aktiebolag är ett exempel där revisorn granskar företaget då lagstiftningen reglerar detta i lag. En förutsättning för att detta ska kunna regleras i lag är att andra intressenter har som avsikt att använda den externa informationen som i detta fall framkommer i revisionsberättelsen.⁴²

3.6.1 Fristående rådgivning

Ett annat användningsområde för revisorer är rollen som rådgivare. Här uppkommer revisorns jobb på uppdrag av företagen och inte enligt lagstiftningen. Rådgivningen som revisorer ger är begränsad enligt lagar och seder vilket innebär att revisorns självständighet och opartiskhet ej får ifrågasättas⁴³.

Vid rådgivning poängterar FAR vikten av att klargöra ansvarsfördelningen mellan revisor och företagsledning. Revisorn kan bidra med råd och synpunkter men de är ej med och fattar beslut utan det är styrelsens och verkställande direktören som bär hela ansvaret. Revisorns ansvar är att uttala sig om årsredovisningen och förvaltning baserat på sin egen revision.⁴⁴

---

40 Balans nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*

41 Balans nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*

42 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s127

43 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s127-128

44 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s130

3.6.2 Förväntningsgapet

Ett förväntningsgap kan uppstå när klienten förväntar sig mer av revisorn än vad denna utför. Detta kan förklaras av lagstiftningen över vad revisorn får göra respektive inte göra. För att minimera risken för ett förväntningsgap är det viktigt att intressenterna vet vad rollen som revisor innebär och vad lagstadgad revision omfattar. Det är även en fördel om revisorn förtydligar vad som är revisorns respektive VD:s och styrelsens ansvar.⁴⁵

Peter Öhman, ekonomidoktor på mittuniversitetet, gjorde en avhandling där bland annat förväntningsgapet studerades genom att ha intervjuat 82 revisorer och 73 intressenter. Peter Öhman kunde konstatera att den största skillnaden mellan revisorn och intressenterna var i revisorns rapportering om revisionens utfall och inriktning. Intressenterna hade önskat sig en bättre rapportering samtidigt som revisorerna menade att de kunde gett ut denna information som de även ansåg vara till nytta för företagets intressenter. Peter Öhman anser att en väg att gå är att utforma ökade riktlinjer om rapporteringen om revisionens utfall vilket kan jämföras med tidigare forskning av Flint (1988), Lee (1993) och Power (1997).⁴⁶

3.6.3 Revisorns oberoende

En revisor är skyldig att ta hänsyn till god redovisningssed för att uppnå ”oberoende” när han eller hon utför ett uppdrag gällande revisionsverksamheten. I revisorslagen beskrivs att en revisor skall utföra sitt uppdrag med opartiskhet och självständighet samt att revisorn ska vara objektiv med sina ställningstaganden.⁴⁷

3.7 Lagstiftning EU

Aktiebolagen inom EU regleras av EG:s fjärde bolagsdirektiv. Denna reglerar kravet på obligatorisk revision av företagets årsbokslut samt en granskning av förvaltningsberättelsen.⁴⁸ Den obligatoriska revisionen kan dock befrias för mindre företag. Om högst ett gränsvärde nedan är uppfyllt, enligt EG:s fjärde bolagsdirektiv, finns möjligheten att slippa lagstadgad revision.⁴⁹ Gränsvärdena är följande;⁵⁰

- 50 anställda
- 83 mkr i omsättning
- 41,5 mkr i balansomslutning

Även om ett företag uppfyller inget eller endast ett gränsvärde kan företaget fortfarande vara tvungade till lagstadgad revision. Detta beror på att det är upp till respektive land att besluta om vilka gränser förutsatt att det är under EU:s gränsvärden. Om ett aktiebolag uppfyller minst två av kriterierna ovan har företaget en obligatorisk revisionsplikt. Ett land kan alltså inte undanta alla aktiebolag från revisionsplikt utan måste rätta sig efter EU:s lagstiftning.

---

45 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s131-132

46 Balans Nr 4 2007, *Motstridiga intressen hot mot revisionens möjlighet*

47 Revisorslagen 11kap19-20§

48 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.11

49 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.11

50 Balans nr 4 2008, *Slopad revisionsplikt i 96 procent av aktiebolagen*

3.7 Utveckling inom EU

Flertalet av EU-länderna har de senaste åren avskaffat revisionsplikten. Landet som tog initiativet till detta var England som 1993 befriade mindre företag från revisionsplikten.⁵¹ I nuläget är det bara Sverige och Malta som har kvar revisionsplikten för alla aktiebolag.⁵² Englands regerings filosofi har gått ut på att om nyttan inte anses vara större än kostnaden ska lagen avskaffas och det har lett fram till dagens regelverk. I våra grannländer har Danmark och Finland nyligen avskaffat revisionsplikten för mindre aktiebolag, vilket motsvarar aktiebolag med en omsättning på ungefär två miljoner kronor. Debatten har varit liknande den i Sverige där minskade kostnader förespråkas men också risken för ökad ekonomisk brottslighet.⁵³

3.8 Alternativa metoder för kvalitetssäkring

När revisionsplikten avskaffas kommer efterfrågan på alternativa metoder för kvalitetssäkring av de finansiella rapporterna troligtvis att öka. Nedan visar vi hur några av länderna i EU har agerat. I England kan mindre företag som undantas från revision genomföra en sammanställning av sina räkenskaper eller enbart genomföra en frivillig revision. Möjlighet att anlita en skatterådgivare finns också.⁵⁴ Grekland har en revisorsorganisation som kan utföra vissa tjänster för företag som ej uppfyller kravet av revision, men väljer de en revisor sker granskningen på samma sätt som med andra aktiebolag. Italiens revisorsorganisation kan utföra bekräftelsetjänster såsom revisionsberättelse, men tjänsterna begränsas då revisorerna måste följa reglerna för oberoende.⁵⁵ I Tyskland har den frivilliga revisionen samma krav som för de revisionspliktiga företagen. Sedan finns det även en möjlighet att göra en revision med begränsad säkerhet om intressenterna önskar sig detta.⁵⁶

3.9 Tänkbar effekt för revisorerna

Företagarnas VD, Anna-Stina Nordmark-Nilsson med en bakgrund som revisor anser att revisionen ska vara efterfrågestyrd och inte en plikt. Nordmark menar att om intressenterna i ett bolag kräver revision ska det utföras en revision men annars är det upp till företagen själva att bedöma. Anna-Stina Nordmark-Nilsson anser att Danmark är ett bra exempel när det gäller gränsdragningarna av vilka som ska befrias från revisionsplikten.⁵⁷

I en artikel i Balans anser Anders Hall, annonsförsäljare samt styrelseledamot i en redovisningsbyrå i Linköping, att revisorerna måste bli bättre på att lyssna på företagens behov och att i alla lägen sätta människorna och inte verksamheten i fokus. Anders Hall vill också framhäva att revisorerna i alla lägen ska förklara för företagen nyttan med revisorns tjänster, både de nuvarande - och tänkbara.⁵⁸

---

51 Thorell & Norberg, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s.25

52 http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=10&dok_id=DIR2006:96&rm=2006&bet=2006:96

53 ECON, *Den samhällsekonomiska nyttan*, s.9-11

54 ECON, *Den samhällsekonomiska nyttan*, s 9

55 ECON, *Den samhällsekonomiska nyttan*, s 10

56 ECON, *Den samhällsekonomiska nyttan s 10*

57 Balans nr 10 2007, *Revisionsplikten måste bort*

58 Balans Nr 5 2007, *Revisorerna ska coacha företagen*

3.10 Vilka ska undantas av revisionsplikten i Sverige?

När revisionsplikten avskaffas vill Brännström & Skough att det ska ske stegvis genom små etapper så att företag och myndigheter ska få en möjlighet till anpassning av sina rutiner och processer för att fortsättningsvis upprätthålla kvaliteten av bolagens finansiella rapporter.⁵⁹

FAR SRS förespråkar låga gränsvärden, omsättning på två miljoner, balansomslutning på en miljon samt tre anställda. Om ett företag, två år i rad, uppfyller mer än ett av dessa måste de ha revisor. Anledningen till att FAR SRS förespråkar låga gränsvärden är att risken för fel är störst i dessa företag. Enligt uppgifter från bolagsverket återfinns de flesta fel, 53 procent, i revisionsberättelsen som inte överskrider mer än ett av FAR SRS förslag på gränsvärden.⁶⁰

3.11 Intern kontroll

Intern kontroll är en viktig del i det dagliga arbetet som minskar risken för fel, både avsiktliga och oavsiktliga. Brister i intern kontroll kan öka risken för felaktigheter i redovisningen och eventuella förluster, exempelvis i form av förlorade intäkter.⁶¹ En god internkontroll kan generera i effektivare processer, bättre information som även gagnar intressenterna och därigenom undviker företaget kostsamma fel.⁶² Företaget kan välja att antingen göra hela kontrollen själv eller att exempelvis anlita hjälp från en redovisnings- eller konsultbyrå. Den interna kontrollen kan vara väldigt omfattande och ledningen har ett ansvar att göra en avvägning mellan kostnaden och dess nytta.⁶³

Ett exempel är om en och samma person har ansvar för hela transaktionen, redovisning, betalning och kontroll. Önskvärt vore om dessa stegen utfördes av olika personer då detta minskar risken för felaktigheter längs vägen.⁶⁴ Per-Olof Andersson, godkänd revisor hos Öhrlings PricewaterhouseCoopers med ett förflutet som ordförande i svenska revisorssamfundet anser att vissa aktiebolag ej ska befrias från revisionsplikten. Andersson lyfter fram revisorns roll som upptäcker fel i exempelvis missad fakturering, felaktig beskattning och som på så vis kommer att uppväga denna kostnad samt att förtroendet till intressenter bibehålls.⁶⁵

---

59 Balans nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*, s21-22

60 Balans NR12 s2 Balans nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*, s.22

61 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s45

62 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s45

63 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s45

64 FAR, *Revision - en praktisk beskrivning*, s45

65 Balans nr 2 2007, *Revisorn som "städare"*

---

4. Empiri

I detta kapitel presenterar vi sammanfattningen av intervjuerna som vi med hjälp av respondenterna har utfört.

4.1 John Khalaf Café AB

Vi har intervjuat John Khalaf som är VD och ensam ägare för caféverksamheten som bedrivs i maxi-huset i Skövde. Företagets affärsidé är att sätta kunden i centrum genom att erbjuda bra kvalitet till rätt pris och på så sätt få nöjda kunder som då kommer att återkomma. John Khalaf har det övergripande ansvaret och utför de administrativa och ekonomiska arbetena. Inom företaget utför John Khalaf fakturering, inbetalningar, löner och inköpsbetalningar. Bokföringsunderlaget lämnas över till revisionsbyrån där en anställd sköter den löpande bokföringen samt en månadsvis sammanställning av moms och arbetsgivaravgifter.

Företag har ingen direkt intressent då John Khalaf äger 100 procent av aktierna, men för framtida lån anser John Khalaf att banken är en viktig intressent. Företaget brukar skicka en kopia av årsredovisningen till banken för att visa att företaget sköts på ett bra och tillförlitligt sätt samt som styrker deras goda kreditvärdighet. Justitia har betygsatt John Khalaf Café AB med kreditbetyget 3A, vilket betyder att företaget har en bra kreditvärdighet. John Khalaf anser att samarbetet med revisorn är bra men påpekar att han inte brukar träffa revisorn mer än två till tre gånger per år. Vidare sa John Khalaf att ”*vi är glada om vi har så lite som möjligt med honom att göra för det kostar mycket pengar.*”. Han tycker att revisorn de två senaste åren har ökat sin marknadsföring till företaget i form av kurser och aktiviteter. Revisionsplikts betydelse för verksamheten anser John Khalaf som väldigt viktig. Han nämner att trovärdigheten mot myndigheterna kan påverkas om revisorn i revisionsberättelsen skriver om eventuella brister och felaktigheter. Vidare menar John Khalaf att det inte finns några nackdelar med revisionsplikten men möjligtvis mot de företag som redan besitter kunskapen och som kan utföra arbetet själva.

Gällande ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten för aktiebolag, var det en nyhet för John Khalaf. Han var lite förvånad, men han sa att han inte var främmande till att avstå från revisionen och menade att om det fanns valmöjligheter skulle han välja att sluta med revisionen. Det främsta argumentet var friheten men även kostnadsbesparingen som detta kunde medföra. ”*Det är ingen som pekar och säger att du är tvungen att göra så*”. John Khalaf anser sig ha tillräcklig kunskap för att ansvara för bokföringen och liknande uppgifter. John Khalaf tycker att kostnadsbesparingen skulle ge honom en möjlighet att återinvestera dessa tillbaka till företaget. John Khalaf kan, om revisionsplikten avskaffas, tänka sig att inhämta kunskapen från en duktig ekonom. John Khalaf uttryckte. ”*Bara en underskrift från revisorn kostar 10 000kr*” och menade att denna kostnad upplevs som onödig.

4.2 Climator AB

Leif Koorp är deltid-VD på Climator AB där han jobbar cirka en dag per vecka. Bolaget grundades 1980 och utvecklar produkter som är värmereglerande, exempelvis vid transport av varor och kylanläggningar i byggnader. Leif Koorp valdes för ett par år sedan in i styrelsen och blev genom en nyemission delägare tillsammans med fem delägare. Ambitionen för Climator AB är att öka volymen genom partners som hjälper till att utveckla marknaderna och på så sätt ska bolaget kunna öka lönsamheten.

Företaget har en anställd på halvtid som sköter om administrationen och den löpande bokföringen. Extern hjälp anlitas från revisionsbyrå när det finns behov av specialiserad kunskap, exempelvis vid skattefrågor och diverse periodiseringar. Gällande analyser av resultat och budgetuppföljning har VD:n det övergripande ansvaret. Climators intressenter kan delas in som dels ägarintressenter och dels ekonomiska intressenter. Det finns sex stycken delägare där majoriteten även ingår i styrelsen. Banken är en viktig ekonomisk intressent som varje år får en kopia på årsredovisningen, men även kunder och leverantörer har ett ekonomiskt intresse.

Leif Koorp tycker samarbetet med revisorn är godkänt men skulle möjligtvis önska en bättre dialog för att undvika eventuella missförstånd längre fram, som då tar onödig tid i anspråk. Även om revisionsplikten avskaffas kommer Climator att fortsätta med sina reviderade årsredovisningar. Leif Koorp tror att det generellt är nyttigt oavsett om det är ett stort eller litet företag att då och då få en bra överblick över alla aspekter av den finansiella ställningen genom att ibland *”gräva lite djupare i redovisningen”*. Han tror också att det framtvingar en disciplin i det löpande arbetet som han upplever som nyttig. Detta menar Leif Koorp även hjälper till att hålla revisionskostnaden på en rimlig nivå genom att löpande ha en bra kontroll.

Om det blir lägre kostnader i samband med revisionsplikten kommer dessa pengar att gå tillbaka i företaget. På frågan om det kan vara aktuellt att köpa från någon annan aktör kan det enligt respondenten vara en möjlighet men, om det blir aktuellt ska det ske med professionalism för att det ska ge en positiv nytta. Leif Koorp sa *”egentligen är det inte tjänsten man köper utan personen”*, vilket Leif Koorp förtydligade med att samarbetet kan fungera bra med en revisionsbyrå, fram tills om företaget får en ny kontakt på samma revisionsbyrå.

4.3 Junix/La Classe AB

Junix/La Classe AB är ett familjeägt företag där Anette- och Per Sjöman äger aktierna. Junix/La Classe AB erbjuder en helhetslösning med exempelvis damkläder, skönhetsartiklar, smycken, makeupkurser färg- och stilanalyser samt hårvård. Anette Sjöman har jobbat med företaget i ungefär 20 år. Affärsiden är att sätta kunden i centrum och alltid vara glada och trevliga mot kunderna. Visionen är att skapa kundrelationer genom att alla kunder ska vara nöjda med det de köper.

Ekonomi inom Junix/La Classe AB sköts i huvudsak av en deltidsanställd ekonom. Anette Sjöman gör den dagliga redovisningen av försäljningen och redovisar detta på en försäljnings- och månadsrapport. Anette Sjöman attesterar fakturor samt gör en försäljningsbudget. Efter det att ekonomen får försäljningsunderlaget sköter ekonomen all ekonomi och ansvarar bland annat för den löpande redovisningen, moms och fakturor. Intressenterna är ägarna själva och det finns inga ekonomiska intressenter såsom exempelvis banken.

Företaget har en bra relation till revisorn. Vid behov av rådgivning kontaktar Anette Sjöman revisorn och tycker att samarbetet fungerar utmärkt. Trots att det kostar mycket pengar anser Anette Sjöman att de kan ses som en investering i form av kontroll och trygghet och menar: *"Jag tycker det är jätteskönt att någon gör det åt mig"*. Anette Sjöman har inte märkt någon direkt förändring av revisorns beteende men möjligtvis att revisorn kan ha blivit mer tillgänglig i samband med att årsbokslutet ska genomföras.

Anette Sjöman har inte följt debatten om ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten men hon kan inte tänka sig att sluta köpa revisorstjänsten. Hon tycker att kontakten med revisorn är värdefull, eftersom revisorn har ett stort engagemang gällande företagets verksamhet samt att hon ger en bra rådgivning. Vidare fortsätter Anette Sjöman att det är en bra avstämning och menar; *"har man inte koll på sina kostnader är det lätt att det drar iväg"*. Anette Sjöman kan tänka sig att använda revisorn mer som ett bollplank men att helt sluta använda hennes tjänster är ej aktuellt.

Anette Sjöman tror att många företag skulle anlita hennes revisor om revisionsplikten avskaffas eftersom hennes revisor visar ett stort intresse gällande företagets verksamhet och att det med all sannolikhet uppskattas av fler företag. Att ersätta revisorn med någon konsult är inte aktuellt eftersom Anette Sjöman är nöjd med situationen och hon menar att det är viktigt att du måste känna att någon tror på det du gör.

4.4 Partner Education AB

Vi har intervjuat Monika Bolumlid som är VD och språklärare i tyska på Partner Education AB. Företaget erbjuder utbildning inom språk och kultur samt data. Exempel på språk är tyska och engelska. Monika Bolumlid har jobbat inom företaget sedan 1997 och blev VD 2003. Innan Monika Bolumlid blev VD hade hon ansvaret för språkverksamheten.

Monika Bolumlid har idag det övergripande ansvaret för verksamheten och ekonomin. Hennes ekonomiska uppgifter är att upprätta budget som sedan fattas av styrelsen samt att göra analyser av dessa. Vidare är hon också ansvarig för faktureringen och att lämna bokföringsunderlaget till den externa redovisningskonsulten. Konsulten utför den löpande bokföringen samt upprättandet av bokslut och årsredovisningar. Partner Education har tre huvudintressenter i form av tre aktieägare som tillsammans äger aktierna. Ägarna har en aktiv roll och det finns ett bra samarbete mellan VD och styrelse, gällande företagets ekonomiska riktlinjer. Partner Education AB har ett bra finansiellt tillstånd som gör att externa långgivare ej är aktuella. Däremot har de ett intresse att få en god ränta på sina pengar.

Företaget har nyligen bytt revisor som tidigare var extern konsult till företaget. Anledningen till bytet var enligt Monika Bolumlid att den nya revisorn visade ett bättre engagemang samt att revisorn även besitter en god helhetssyn över företagets verksamhet. Revisorns huvuduppgift anser Monika Bolumlid vara rollen som rådgivare och bollplank för VD:n och styrelsen men också för företagets externa konsult. Hon tycker revisionsplikten är onödig för Partner Education AB då årsredovisningen är framtagna av företagets externa redovisningskonsult. Monika Bolumlid upplever ingen nytta med revisionsplikten som den är utformad idag, men att i fortsättningen ha någon form kontroll anser Bolumlid bör finnas kvar. Exempelvis sa Monika Bolumlid att: ”*vi vet hur protokoll ska utformas och kan vi sköta den biten själva*”, och ställer sig frågande till om det är nödvändigt för revisorn att kontrollera.

Om revisionsplikten avskaffas skulle Monika Bolumlid efterfråga en viss kontroll som revisorn eller företaget anser vara väsentliga men ”*skulle vilja diskutera fram en bra lösning med revisorn*”. Monika Bolumlid tror vidare att revisorns tjänster kommer att förändras och bli mer efterfrågestyrda efter företagets önskemål. Monika Bolumlid tror samtidigt att det fortfarande kommer vara någon form av krav ifrån myndigheterna. Vidare ansåg hon att en kostnadsbesparing skulle gå tillbaka i företaget. På frågan om det kan vara aktuellt att efterfråga någon annan konsult- redovisningsbyrå menar Monika Bolumlid att; ”*har man ett bra samarbete finns det ingen anledning att avbryta det*”.

4.5 Binnebergs plåtslageri AB

Vi har intervjuat Kjell Larsson som är VD för Binnebergs plåtslageri AB. Binnebergs plåtslageri AB har två delägare som även jobbar aktivt inom företaget. De har bedrivit verksamheten under cirka 35 år, varav 20 år som aktiebolag. Kjell Larsson ansvarar för den administrativa delen såsom löpande bokföring, avstämningar och momsrapporter. De anlitar ingen extern hjälp gällande den ekonomiska delen. Däremot kan han ibland rådfråga revisorn om det skulle uppkomma några funderingar. Kjell Larsson lämnar sedan underlaget till revisorn som senare sammanställer deklARATIONERNA och årsbokslutet.

Huvudintressenterna är de båda delägarna. Företaget har leverantörer och banken som intressenter men inga som påverkar företagets inriktning. Samarbetet med revisorn har enligt Kjell Larsson alltid fungerat väldigt bra och menar att revisorns kunskap är en stor tillgång för företaget. Kjell Larsson nämner förtroendet för revisorn är grunden för ett bra samarbete. Vidare sa han *”det är jag som är ansvarig om det skulle vara några fel i redovisningen”*. Kjell Larsson har inte märkt av någon marknadsföring direkt till företaget men däremot en generell marknadsföring av revisionsbolaget riktad mot allmänheten.

Kjell Larsson känner till ett eventuellt avskaffande men han anser att det inte kommer att påverka hans inställning till de nuvarande tjänsterna från revisorn. Han säger att *”jag tycker det är ganska viktigt att den delen sköts på ett vettigt sätt”*. Kjell Larsson anser att revisionen har en positiv inverkan till verksamheten och menar att *”förtroendet är värt pengarna”*. Vidare antar han att om årsredovisningen är reviderad finns det inte någon anledning för skatteverket att genomföra skatterevisioner.

Någon anledning till att anlita någon annan ekonom är enligt Kjell Larsson inte aktuellt, förutsatt att priset håller sig på liknande nivå som idag. Vidare kan Kjell Larsson uppleva en viss risk om företag enbart fattar beslut som är baserade på revisionskostnaden och inte lika mycket på kunskapen från revisorn eller någon annan konsult. Han tycker det är bra med regelförenklingar men menar att det kan finnas en viss risk om *”det blir för enkelt att driva företag”*.

4.6 Hultmark AB

Vi har intervjuat Tina Hultmark som är ensam ägare till två frisörsalonger, en i Skövde och en i Skara. Hon har bedrivit verksamhet i tjugo år och har både anställda och uthyrda stolar till frisörer. Tina Hultmark har ansvaret för ekonomin och sköter själv den administrativa delen såsom bokföring, löner, skatt, moms, kontrolluppgifter och avstämmingar. Ingen extern hjälp anlitas utifrån. Enda hjälpen är vid upprättandet av årsbokslutet då Tina Hultmark anlitar en anställd på revisionsbyrån. Som ensam ägare är Tina Hultmark den huvudsakliga intressenten. Indirekta intressenter är leverantörer och i viss mån banken.

Samarbetet med revisorn anser Tina Hultmark fungerar bra. Företaget bytte nyligen revisor och revisionsbyrå men bytet berodde enbart på att revisionsbyrån kostade för mycket att anlita. Däremot påpekar Tina Hultmark att samarbetet med revisionsbyrån fungerade väldigt bra och uppskattade deras värdefulla råd och menade: *"man kände sig betydelsefull"*. Ett önskemål från Tina Hultmark sida är att revisorn skulle göra en noggrannare specificering över revisorns tjänster samt hur mycket tid som läggs ner på varje moment.

Någon förändring över revisorernas beteende över exempelvis marknadsföring har Tina Hultmark inte märkt av. Betydelsen gällande revisionsplikten anser Tina Hultmark inte som viktig utan att det enbart leder till extraarbete som inte är till nytta för företagets verksamhet. På frågan vilken betydelse revisorn har anser hon att; *"den har ju jättestor betydelse"*. Vidare fortsätter Tina Hultmark att poängtera förtroendet som en grund för ett bra samarbete vid exempelvis rådgivning. Tina Hultmark uttrycker sig; *"jag måste veta att revisorn jobbar för mig och inte för någon annan"*. Tina Hultmark nämner också att revisorns betydelse av naturliga skäl minskar då Tina Hultmark gör det mesta inom ekonomin, men är värdefull vid rådgivning.

Om revisionsplikten avskaffas skulle Tina Hultmark fortsätta att anlita revisionsbyrån för upprättandet av årsredovisningen samt att vid eventuella frågor skulle hon kunna konsultera revisorn. Vidare anser Tina Hultmark att det inte finns någon anledning till att ha obligatorisk revision för bolag med den här omsättningen. Tina Hultmark upplever att *"det känns som de bara skriver på ett papper"*. En eventuell kostnadsbesparing skulle enligt Tina Hultmark återinvesteras i företaget i form av utbildning som på sikt skulle kunna ge en bättre avkastning. Tina Hultmark tycker inte att det finns någon anledning till att söka andra alternativ gällande bokslut och rådgivning om priset inte skulle stiga avsevärt från revisorn. Om detta blir aktuellt vill Tina Hultmark ha en ekonom som kan sitt jobb och inte tror sig kunna. Det är väsentligt att personen ska jobba för bolagets bästa och att det inte finns något egenintresse.

---

5. Analys

I detta kapitel analyserar vi respondenternas svar och försöker göra en återkoppling mot teorin

---

5.1 Respondenternas syn om revisionspliktens betydelse

Åsikterna om revisionspliktens betydelse var blandade. Två respondenter skulle fortsätta med reviderade årsredovisningar medan fyra respondenter skulle avstå. Några respondenter betraktade revisionsplikten som en onödig kostnad medan ett par betraktade det som en investering och var allmänt positiv till revisionen. Dessutom krävde några respondenter mer upplysning gällande revisorns uppgifter för att tydligare förstå betydelsen av revisionen.

5.2 Varför fortsätta med reviderade årsredovisningar?

Två av respondenterna skulle fortsätta med reviderade årsredovisningar även om revisionsplikten undantas. För dessa företag har revisionsplikten ingen nämnvärd betydelse då de skulle fortsätta som de har gjort, oavsett vad regeringen beslutar om. Gemensamt för dessa är att de ville stanna upp med jämna intervall och gräva lite djupare i redovisningen. De ansåg att de medförde fördelar i det dagliga arbetet då de tror att det gav en bättre kontroll och disciplin.

Trovärdigheten gentemot intressenterna var en fördel som också nämndes i Collis studie, som var en viktig faktor till att fortsätta med reviderade årsredovisningar. Vi märkte, precis som Svanströms studie 2006, att båda var måna om att ha god kontroll på sina papper och som de upplevde att ge en god trygghet. Vidare var det för respondenterna en stor trygghet att med jämna mellanrum göra en noggrann kontroll. Deras syn var att de betraktade revisionen som en investering mer än som en kostnad vilket även var Per-Olof Anderssons uppfattning, godkänd revisor på Öhrlings PricewaterhouseCoopers. Vidare menar Per-Olof Anderssons att en granskning hjälper till att rätta till felaktigheter i företaget, exempelvis vid en felaktig beskattning och missad fakturering.

5.3 Varför kan företagen avstå från revisionsplikten?

Fyra respondenter ansåg att revisionsplikten inte hade någon positiv inverkan, utan endast ledde till onödigt extraarbete och kostnader. De uppfattar revisionsplikten mer som en kostnad än en investering. De skulle vilja att revisionen ska vara efterfrågestyrd vilket även företagarnas VD, Anna-Stina Nordmark förespråkade. Respondenterna skulle vilja veta mer om vad revisorerna gör och varför. Vi märkte under samtalen att informationen om vad revisorn gjorde samt hur mycket tid olika delmoment krävde; saknades. En tydligare specificering från revisorns arbete och syfte kommer säkerligen bli en viktig fråga när det gäller att behålla sina kunder samt vid nyrekrytering.

En respondent uttryckte sig som även stämmer bra in med de andra respondenterna; *"det känns som de bara skriver på ett papper"*. Vi anser att det är en viktig del för revisorerna att i framtiden förklara nyttan av tjänsterna samt att tjänsterna bör likställas som en investering som eventuellt kan överstiga kostnaden med revisionen. Anders Hall, som vi skrev i teorin, poängterade vikten av att lyssna och förklara nyttan med tjänsterna gentemot företagen. Vidare nämner Anders Hall att byråerna måste bli bättre på att tala om vad kunderna får för sina pengar, vilket vi upplever att företagen saknar, även de företag som i vår studie är positiva till revisionsplikten.

5.4 Sambetet mellan kund och revisor

Gemensamt för alla företag är att alla respondenter är överens om revisorns betydelse, främst som rådgivare och bollplank men även ökad trovärdighet och kontroll ansåg de att revisorn tillförde. I några företag har det under många år varit samma revisor. Detta betraktade företagen som en stor *tillgång* och *trygghet* att *revisorn kunde deras verksamhet*.

Det som väger tyngst att fotsätta samarbetet med revisorn anser vi vara deras engagemang för företag och dess verksamhet. Företagen i denna storlek är revisorn väldigt betydelsefull eftersom det är företagets naturliga kontaktperson om de behöver rådgivning. De respondenter som hade en nära och bra dialog med revisorn var också mer angelägna att behålla revisorn vilket vi anser vara helt naturligt. Revisorn som kostar mycket pengar, speciellt märkbart för mindre företag i vår undersökning, är förhållandevis hög sett till omsättningen och påverkar således resultat till en stor del. De vill naturligtvis känna sig nöjda med revisorns arbete. Flera respondenter uttryckte att de ville att de skulle jobba för företagets bästa och ej utifrån sitt eget intresse, vilket Anders Hall också poängterade.

En respondent menade att: *"revisorerna har en tendens att göra sina problem till kundens problem"* vilket respondenten tror beror på en hög arbetsbelastning för revisorerna i början av året men är ändå ingen bra ursäkt. Vidare säger respondenten att revisorerna utnyttjar sin särställning på felaktigt sätt vilket kan leda till att kunden inte alltid sätts i fokus och som inte skulle fungera på en "vanlig" marknad. Därför tror vi att revisorerna kommer att bli bättre på eller snarare tvingade till, speciellt med de nya reglerna om revisionsplikten avskaffande som nu är på gång.

Nu när revisionsplikten avskaffas kommer det troligtvis att bli företagets marknad istället för revisorns marknad som det är idag. Vi tror att revisorerna kommer att bli tvungna att fokusera sitt arbete mer utifrån kundens önskemål. Vi tror också att som Anders Hall skriver i Balans att revisorerna behöver förklara fördelarna med att behålla revisorn och att det på sikt är till nytta för företagen. Många respondenter tycker att det är onödigt att årsredovisningen ska revideras när företagen på egen hand har anlitat extern hjälp samt anställt personal på företagen. Andra respondenter betraktar revisionsplikten som en onödig kostnad. *Det känns som de bara skriver på en namnteckning"*.

5.5 Får redovisnings- och konsultbyråer större ansvar på bekostnad av revisorerna?

De sex företag som vi intervjuade gjorde det mesta av ekonomin i företaget, antingen respondenterna själva eller så hade de anställt deltidsekonomer som sköter bokföringen och liknande uppgifter. När vi ställde frågan om det kan vara aktuellt att köpa tjänster från en redovisnings- och konsultbyrå var det ingen som direkt såg någon anledning till att byta när det redan fungerade bra. Det som vi upplevde ha störst betydelse för företagen, var att personen som företagen anlitar skall vara duktig och engagerad. Vilken titel som personen hade var inte så viktigt så länge personen besitter goda kunskaper. Men, de sa också att allt har sitt pris och var inte beredda att betala allt för mycket även om det var en bra person.

En vanlig kommentar var att vi kommer fortsätta med revisorn såvida inte kostnaderna skulle stiga kraftigt. Det finns företag som skulle fortsätta samarbetet med revisorn eftersom de tycker att de får bra trovärdighet gentemot intressenterna. Vidare tror vi att om revisorerna ej sätter kunden i fokus kommer få svårt att överleva på marknaden.

5.6 Omfördelning av företagets resurser - efterfråga nya tjänster av revisorerna?

De företag som ville avstå från den obligatoriska revisionen insåg att det fanns pengar att spara. Pengarna upplevde vi inte vara huvudskälet, utan vi märkte att frihet och mycket extraarbete var ett par anledningar som vägde tyngre. Pengar var naturligtvis viktig, men mer som en positiv bieffekt. Om det frigörs kapital kan det enligt respondenterna bidra till att det antingen kan återinvesteras i företaget där de upplever en större nytta exempelvis utbildning eller också som extra lön. Här upplever vi att revisorerna har en möjlighet att skraddarsy tjänsterna till varje företag. Företagen som var skeptiska till den obligatoriska revisionsplikten tror vi, om revisorn tillhandahåller rätt tjänster, får tjänster som gagnar verksamheten på lång sikt.

Vilka tjänster som är ”rätt” för företagen måste givetvis diskuteras mellan revisorn och företaget i fråga. När intervjuerna genomfördes hade företagen inte tänkt så mycket på detta. Det tror vi dels beror på bristande kunskap om att en förändring var på gång samt att vi upplevde det som en framtida fråga om att företagen kommer att fatta sina beslut när det blir aktuellt. Med rätt marknadsföring mot företagen tror vi att samarbetet i många fall kommer vara kvar på samma nivå som idag, fast med andra tjänster.

---

6 Slutsatser

I detta kapitel redovisar vi våra slutsatser som sedan följs av en diskussion samt presenterar våra förslag för framtida forskning

---

6.1.1 Reviderade årsredovisningar?

Uppsatsens syfte var att ge en bild över hur företagens agerande vid ett avskaffande av revisionsplikten samt hur det skulle påverka samarbetet med revisorn. Vi kunde konstatera att trovärdighet och kontroll var huvudanledningarna till att fortsätta med revisionen.

Trovärdigheten syftade till att ge intressenterna en bra och trovärdig bild av företaget. Vår undersökning, som omfattade relativt små bolag, hade intressenterna inte så stor påverkan men vi upplevde att skatteverket var en viktig del, för att kunna visa upp pålitliga räkenskaper. Att genomföra en revision tror vi kan vara en av huvudanledningarna för denna grupp av företag för att slippa eventuella skatterevisioner, vilket också skapade en trygghet. Även banken, som det stått i flera undersökningar, kommer också att vara en viktig anledning till att revidera, även om företagen i vår undersökning hade liten kontakt med banken. Den andra anledningen var att få en bra kontroll av företagets aktuella läge och att på så sätt få kunskap om vilka vägar de ska kunna ta i framtiden. Gemensamt för dessa företag var att de betraktade revisionen som en investering och inte enbart som en kostnad. En bra kontroll genererade även en trygghet som vi upplevde vara viktig, både för respondenterna själva och för företaget som de i sin tur var delägare i.

Vidare kan vi konstatera att kostnaden och extraarbetet har varit två huvudorsaker till att avstå från revisionen. En genomförd revision kostar alltid pengar men de som inte ansåg att kostnaden var försvarbar upplevde begränsad eller ingen nytta alls. Vidare ansåg flera respondenter att det snarare resulterade i extraarbete som då tog onödig tid i anspråk.

6.1.2 Samarbetet med revisorn

Om revisionsplikten avskaffas kommer revisorns tjänster att gå från obligatorisk till att bli efterfrågad ur företagets synvinkel. Vi konstaterade att företagen generellt uppskattade denna förändring. Vi blev lite överraskade av respondenternas positiva syn till att även om plikten avskaffas kommer de att anlita revisorn, både som rådgivare och bollplank. Denna kunskap kan säkerligen företagen få från en redovisnings- och konsultbyrå men vi upplevde intresset att byta som lågt.

Det som företagen uppskattade hos revisorn var:

- Revisorns kunskap
- Bra relation med revisorn
- Bra engagemang från revisorn
- Kännedom om företagets verksamhet

I flera fall hade respondenterna haft samma revisor i flera år och den kunskapen som revisorn besitter om företaget upplevde vi som värdefull då det också gav en extra trygghet för att fortsätta samarbetet. Vidare ska vi inte underskatta att det möjligtvis kan upplevas som ett hinder att byta revisorn mot en annan ekonom eller dylikt. En av revisorns viktigaste uppgifter framöver tror vi kommer att bli marknadsföringen av revisorns tjänster, framförallt med att belysa vilka fördelar revisionen tillför företaget.

Vidare kan vi konstatera att revisorn och revisionsbyrå inte har lagt tillräckligt mycket tid på att förklara vad revisorn gör och varför det är väsentligt med att revidera. Därför tror vi att företagen har det svårt att förstå varför de ska revidera när de inte upplever att revisionen bidrar positivt till företaget. Vi tror inte nödvändigtvis att företagen kommer att anlita revisorn i mindre mån utan att dessa tjänster istället kan ersättas med tjänster som företagen anser vara väsentliga och betydelsefulla för verksamheten.

6.2 Avslutande diskussion

Under intervjuerna märkte vi att respondenterna gärna skulle vilja veta mer om vad revisorn gör och varför. Peter Öman gjorde en avhandling om bland annat förväntningsgapet mellan revisorer och företag. Det som var intressant var att revisorerna ansåg att de kunde ge företaget mer information, som de även ansåg skulle vara till nytta för företagets intressenter. Vi kan bara spekulera, men vi tror att revisorerna, med eller mot sin vilja kommer, kommer att tvingas utöka informationen av revisionens utfall för att tydligare visa nyttan med en revision.

Vi blev även överraskade över att respondenterna ansåg att revisorn ansågs som en värdefull tillgång för företaget. Revisorns roll som rådgivare och bollplank uppskattades mer än vad vi hade föreställt oss. Vi fick under arbetets gång inse betydelsen av att skilja mellan revisionsplikten och det övriga arbete som revisorn eller revisionsbyrån utförde. Vid intervjuerna märkte vi att tryggheten av att när som helst kunde rådfråga revisorn var mycket uppskattad.

Konkurrensen mellan revisorer och konsulter kommer säkerligen att bli betydligt större framöver. Därför tror vi, som vi skrivit tidigare, att revisorn måste bli bättre i att förmedla nyttan med de olika tjänsterna. Vi tror också att skraddarsydda lösningar för varje företag kommer bli väldigt viktiga oavsett om det är revisorn eller en konsult. Frågan är bara om revisorerna kan ta till vara på fördelen av det nuvarande samarbetet med kunderna eller, om redovisningskonsulter och liknande ekonomer snabbare kan anpassa sina tjänster till företagens önskemål?

Det ska också bli intressant att se hur skatteverket kommer att agera, speciellt om revisionsplikten avskaffas för nästan samtliga aktiebolag. Vilka signaler kommer skatteverket att ge till företagen?

6.3 Förslag på fortsatt forskning:

Under arbetets gång presenterade regeringen ett förslag om att nästan alla aktiebolag kommer att befrias från revisionsplikten. Det var en större omfattning än vad vi hade "räknat med". Att det kommer ske stora förändringar för företag och revisorer kan vi nog vara ganska säkra på. I slutet av april lanserade FAR SRS en ny standard, reko, för redovisningskonsulter vilket syftar till att ge en kvalitetsstämpel genom att ge en signal om att arbetet kommer att utföras med professionalism.

Det ska bli intressant att i fortsättningen följa hur utvecklingen kommer att bli för företagen och ett förslag på fortsatt forskning är att studera hur revisorerna kommer att bemöta efterfrågan från kunderna. Vidare vore det intressant att studera om revisorerna har gjort eller kommer att vidta några förändringar för att antingen behålla eller attrahera nya kunder.

Vidare vore det intressant att se fem-tio år framåt i tiden om synen på revision har förändrats som det har gjort i England. Då var tiden en viktig faktor över hur många som genomförde revision samt undersöka hur marknaden har klarat att anpassa sig till företagens önskemål.

7 Källförteckning

Litterära:

Ax, C, m.fl. (2007), *Den nya ekonomistyrningen*, Liber, Malmö

FAR Förlag, (2006) *Revision - en praktisk beskrivning*, FAR Förlag AB, Stockholm

Jacobsen, D.I. (2002) *Vad hur varför*, Studentlitteratur, Malmö

Jacobsen, D & Thorsvik, T (2002) *Hur moderna organisationer fungerar* Studentlitteratur, Malmö

Rienecker, L, Jørgensen P.S. (2004) *Att skriva en bra uppsats*, Wallin & Dalholm, Lund

Rolf Skog, Rodhes aktiebolagsrätt

FAR samlingsvolym Del 1 2007, FAR förlag, Stockholm

FAR samlingsvolym Del 2 2007, FAR förlag, Stockholm

Artiklar

Balans Nr 3 2005, *Går det att försvara revisionsplikten?* Notis

Balans Nr 3 2005 *Alla ense om revisionens fördelar- men måste det vara ett tvång?* Notis

Balans Nr 11 2006, *Företagen vill behålla revisionsplikten*, Tobias Svanström

Balans Nr 2 2007, *Revisorn som ”städare”*, Per-Olof Andersson

Balans Nr 12 2007, *De flesta felen rättas efter påpekanden från revisorn*, Bengt Skough, Dan Brännström

Balans Nr 4 2008, *Slopad revisionsplikt i 96 procent av aktiebolagen*, Elisabeth Precht

Balans Nr 10 2007, *Revisionsplikten måste bort*, Anna-Stina Nordmark-Nilsson

Elektroniska källor

<http://di.se/Avdelningar/Artikel.aspx?ArticleID=2008\01\07\264034&sectionid=Ettan>
2008-01-29

http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=10&dok_id=DIR2006:96&rm=2006&bet=2006:96 2008-04-02

http://www.polisen.se/mediaarchive/4347/3473/Org_brott_05.pdf 2008-04-05

Thorell & Norberg, *Revisionsplikten I små aktiefbolag*

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00000/Revisionsplikten_i_sm_458a.pdf,
2008-01-30

Begäran om översyn av revisionsplikten SOU 2007:56

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00004/Beg_ran_om_utredning_4498a.pdf 2008-02-21

ECON, *Den samhällsekonomiska nyttan av revision,*

http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/FOR_PRESS/PRESSMEDDELANDEN/PRESSMEDDELANDEN%202007/R-2007-092%20LGH%20DEN%20SAMH%C4LLSEKONOMISKA%20NYTTAN%20AV%20REVISION.PDF, 2008-01-31

Bilaga 1- Intervjuguide

Allmänt om företaget

Berätta gärna kortfattat om er verksamhet och affärsidé.

Vilka områden inom redovisning utför ni inom företaget? (bokföring, budget, analyser etc.)

Anlitar ni någon extern hjälp i det dagliga arbetet beträffande ekonomin?

Om ni anlitar extern hjälp, kan du uppskatta kostnaden?

Vilka intressenter har företaget?

Har intressenterna något inflytande på företagets ekonomiska riktlinjer/mål

Åsikter om revisorn och revisionsplikten

Hur är det nuvarande samarbetet med revisorn?

Har ni märkt någon förändring över revisorns beteende exempelvis att framhäva nyttan med revisionen?

Vilken betydelse har revisorn för er verksamhet? För och nackdelar.

Vilken betydelse har revisionsplikten för er verksamhet? För och nackdelar.

Utför revisorn andra uppgifter som ej är kopplat till revisionsplikten

Har ni tagit ställning till hur ni ska göra om revisionsplikten avskaffas?

Vilka faktorer väger tyngst vid ett eventuellt beslut?

Möjliga effekter om revisionsplikten avskaffas

Är en omfördelning av "revisionsresurserna" aktuell, exempelvis efterfråga nya tjänster av revisorer eller redovisnings - och konsultbyråer

Vilka tjänster är ni som företag mest intresserade av att köpa och från vilken eller vilka aktörer?

Bilaga 2- Definition och lagstiftning för aktiebolag

Aktiebolag

I Sverige har det historiskt sett funnits en bolagsform där ägarna ej ansvarar för bolagets skulder. Detta innebär att en aktieägare aldrig tvingas att tillföra likvida medel för att täcka bolagets skulder vid en eventuell konkurs.⁶⁶ På grund av ägarnas begränsade risk är alla aktiebolag enligt ABL 2kap 1§ bokföringsskyldiga.

Efter EG-direktiv indelades aktiebolag i två kategorier, privata och publika, för att underlätta anpassningen till aktiebolagslagen. Ett aktiebolag kan bildas av en eller flera personer. Skillnaden mellan privata och publika är att startkapitalet och antalet ägare är begränsade i privata aktiebolag. Publika bolag har ingen begränsning i antal ägare och får även vara noterat på börsen.⁶⁷ Ett undantag där risken ej är begränsad till startkapitalet är aktiebolag som bedriver advokatverksamhet, där är alla solidariskt ansvariga för företagets skulder⁶⁸.

Aktiebolagslagen

Enligt ABL 9kap 1§ ska alla aktiebolag ha minst en godkänd eller auktoriserad revisor. Revisorns granskning skall vara omfattande och utföras enligt en god revisionssed. Revisorns uppgifter är att granska årsredovisningen, bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.⁶⁹

Årsredovisningslagen

En årsredovisning består av olika delar. De delar som ingår i en årsredovisning är en balansräkning, en resultaträkning, noter, förvaltningsberättelse och i vissa fall en finansieringsanalys.⁷⁰

Bokföringslagen

BFL reglerar bokföringsprinciperna för alla bokföringsskyldiga företag, så även aktiebolag. Tyngdpunkten i BFL är att alla affärshändelser ska bokföras som så kallade verifikationer vilket omfattar kronologisk ordning, tidpunkt för bokföring, rättelse av verifikation etc.⁷¹

---

66 Rolf Skog, *Rodhes aktiebolagsrätt*, sid22

67 ABL, 1kap 2§

68 Rolf Skog, *Rodhes aktiebolagsrätt*, sid21

69 ABL 9kap 3§

70 ÅRL 2Kap 1§

71 BFL 4kap 1-6§